

Perjantai-lauantai 30.4-1.5.

Kevät mennä hurrahti ja kauan odotettu Israelin matka oli vihdoinkin käsillä. Yli 30 kuorolaista hyvästeli kotiväen ja suuntasi kohti Seutulaa. Lentoasemalla Puhakan Ilkka oli jo laumaa odottamassa. Siellä hoitui sutjakasti kaikki normaalit lähtöön liittyvät liturgiat. Kuoron lisäksi matkaan lähti myös kymmenkunta ulkopuolista innokasta, jotka pääsivät maistamaan, miltä oikea keikkaelämä maistuu. Nuorimpana mukana oli 10-vuotias Luukas, joka tuntui olevan etäistä sukua sille kuuluisalle Duracell-pupulle. Ihan kivoilta ihmisiltä vaikuttivat.

Kentällä tajusimme, että tämä lento olikin täynnä pyhiinvaeltajia, sillä Israeliin oli lähdössä kaksi muutakin ryhmää. Toinen oli Martti Ojareksen johtama TV7:n katsojamatka sekä Rauhan Sanan toiminnanjohtajan Ari Jantusen luotsaama reissu. Monta tuttua kasvoa ja hymyä tuli vastaan, kun koneeseen asteltiin. Lento meni torkkuessa kunnes Israelin valot ilmestyivät koneen siiven alle joskus puolenyön jälkeen.

Tel Avivin lentokentällä Ben Gurionissa meni kaikki hyvin, ainoastaan bändin viime hetken vahvistus Atte-Veikko joutui epäilyttävän näköisenä kitaristirenttuna ylimääräisen kuulustelun kohteeksi, mutta onneksi selvisi siitä. Meitä oli vastassa aina yhtä energinen Ruut Ben-Yosef, joka oli hoitanut matkan käytännön järjestelyt Israelin päässä ja tulisi toimimaan meidän oppaanamme. Bussi oli odottamassa ulkona ja druusikuskimme pakkasi laukut ruumaan. Tel Avivissa päästiin Metropolitan-hotelliin nukkumaan vihdoinkin joskus 03:00 kieppeillä. Joukkoon liittyivät pari päivää aikaisemmin maahan saapuneet Mieltisen pariskunta sekä kuoron presidentti Ari eli hebrealaiselta nimeltään 'Ari ben Citrus' yhdessä kuvaaja Jouko Teräksen kanssa. Unta ei tarvinnut odotella.

Ehkä tässä olisi syytä esitellä Ruut Ben-Yosefia hieman tarkemmin, sillä hän on yksi syy siihen, että me olimme nyt matkalla Pyhässä maassa. Ruut on siis alunperin lähtöisin Suomesta, mutta sai juutalaiset sydämelleen jo nuorena ja muutti Israeliin. Täällä vietettyjen vuosien aikana hän sai Jumalta työnäyn tuoda yhteen kristittyjä juutalaisia ja arabinuoria ja järjestää heille toimintaa.

Se rakennettiin raamattuopetuksen, laulun, tanssin ympärille. Tämän työn pohjaksi perustettiin reilut 10 vuotta sitten yhdistys nimeltä 'Sarigim Kings Kids Jerusalem'. Ryhmiä on nyt kolme ja unelmana on saada tällainen toiminta leviämään laajemmallekin Lähi-idän maihin. Tämä jos mikä on myös parasta rauhantyötä oikein ruohonjuuritasolla! Ilkka tuli myöhemmin mukaan tukemaan tätä työtä ja nuoret ovat esiintyneet paljon yhdessä ja tehneet myös useita keikkamatkoja eri puolille maailmaa aina Suomeen asti. Virallisesti meidät kutsui maahan siis juuri tämä Sarigim - yhdistys. Nuoret ovat kuulemma harjoitelleet tanssit kolmeen Nordic praise -lauluun ja niitä on tarkoitus esittää yhdessä heidän kanssaan tulevilla keikoilla, mikä tuokin aivan uuden ulottuvuuden näihin konsertteihin. Tästä tulee jännää!

Lauantaiaamu tuli vähän turhan aikaisin, sillä huonekaverini Eeron ylinnokka kännykkä pärähti soimaan jo kuudelta, mutta saatiinhan siinä nähdä, kuinka aamuaurinko herätteli Tel Avivin uinuvaa kaupunkia. Hotelli oli ihan meren rannan tuntumassa ja muutamat aamuvirkut ehtivät jo aamulla käydä siellä fiilistelemässä tunnelmia. Maukkaan israelilaisen aamiaisen jälkeen bussi otti suunnan kohti pohjoista ja Ruut alkoi tarinoida kaikesta, mistä oppaan pitää tarinoida. Ilkka liitti niihin juttuihin omat värikkäät lisäyksenä, joista osa liittyi asiaan, toisissa ei ollut päätä eikä häntää. Vai miltä kuulostaa vaikka aamujumppa, jossa muljautellaan silmiä tai venytellään

korvia? Nauru kaikui bussissa vähän väliä.

Naurusta puheen ollen meille kävi heti alusta asti selväksi, että Ruut on varmaan nauramisen Israelin mestari, sillä sitä riitti eikä desibelejä säästeltä. Oman mausteensa siihen taiteeseen toi matkalla mukana ollut Jonna, jonka nauruun liittyi lähes aina kuuluva kiekaisu, mistä riikinkukotkin olisivat olleet kateellisia. Touhu alkoikin näyttää aika naurettavalta...

Matka vei matalien vuorten ja kylien reunustamaa tietä pitkin kohti koillista. Kohta aukeni edessä Jisreelin tasanko ja siitä noustiin korkealle vuorelle, jossa lopulta pysähdyttiin Jeesuksen kotikaupungin Nasaretin keskusta. Siellä pääsimme tutustumaan 'Nasaret village' -nimiseen kylään tai ehkä paremminkin pieneen elämyspuistoon, joka oli rakennettu Jeesuksen aikaiseen malliin. Kylän väki oli pukeutunut vanhaan tyyliin ja saimme nähdä, miten öljyä silloin 2000 vuotta sitten puristettiin, millaisia työkaluja käytettiin ja miten lampaan villasta kehrättiin lankaa.

Vierailun kohokohta oli, kun pääsimme syömään suoraan vanhan ajan uunista otettuja paikallisia leipiä asiaankuuluvine särpimineen, oli humusta, salaatteja ja oliiveja ja ties mitä. Kyllä maistui. Jatkoimme kohti Tiberiasta ja pian nuo Genesaretin järven maisemat

avautuivat eteen. Pysähdyimme vasta Kapernaumin kuuluisilla raunioilla, jossa pääsimme tutustumaan itse Pietarin talon jäänteisiin. Aika hurja ajatus sinänsä, että se tosiaan on voinut olla oikeasti Pietarin talo! Muita turistikohteita ei sitten tähän päivään otettukaan, vaan kierrettiin järvi ja illan suussa saavuimme perille Ma'agan kibbutseille, joka olikin todella positiivinen yllätys. Se nimittäin sijaitsi aivan Genesaretin järven eteläkärjessä upealla paikalla, josta oli hieno näkymä yli järven. Ennen kuuden päivän sotaa täälläkin elettiin välillä pommisuojoissa, sillä silloinen raja oli vieressä ja syyrialaiset ammuskelivat tänne kranaatteja aikansa ratoksi.

Nyt sellaista ei voinut kuvitellakaan, niin oli kaikki kaunista ja rauhallista. Vain riikinkukot tepastelivat ja räkäyivät siellä täällä. Ei mennyt kauaa, kun turistit jo Puhakan johdolla täyttivätkin uima-altaan ja kyllähän myös siellä Jeesuksen järvessä piti testata 'vedenpäällä kävely' -taidot. Kukaan meistä ei siinä onnistunut. Ranta oli hiukan kivinen ja mutainen, mutta vesi oli lämmintä. Hyvin lähti matkan pölyt. Illallekin oli jotain ohjelmaa alunperin suunniteltu, mutta yhdessä tehtiin päätös jättää tämä ilta vapaaksi, mikä oli varmaan hyvä ratkaisu lyhyen yön jälkeen.

Illallisen jälkeen istuttiin kuitenkin hetki sen verran yhdessä, että saatiin harjoiteltua läpi vielä kerran nuo hebrean ja arabian kieliset laulut. Samalla tutustuttiin meidän uusiin matkaseuralaisiin ja jaettiin muutenkin ensimmäisen päivän tunnelmia. Illan hauskin yllätys oli se, kun kibbutsin vastaanottovirkailijana toimiva vanha mies ilmestyi seuroihin mukaan ja kaivoi esiin haitarinsa. Kohta kaikui salissa oikein perus takapotku-israelhumppa, kun posket lommolla laulettiin 'Shalom chaverim', 'Heveinu shalom', 'Hava nagila' ja monia muita tuttuja lauluja. Välillä innostui porukka tanssimaan ympäri salia horaa tai mitä lieenee letkajenkkaa ollutkin, kivaa oli joka tapauksessa. Pikkuhiljaa oltiin pääsemässä jo oikeaan Pyhän maan tunnelmaan...

Sunnuntai 2.5.

Sunnuntaina startattiin ajoissa liikkeelle, jotta ehdittäisiin nähdä tärkeitä paikkoja ennen kuin pitää lähteä ensimmäiselle keikalle Nasaretiin. Aamun ehdoton pääjuttu olikin Tabghassa, paikassa, jossa Pietari sai kuuluisan kalansaaliinsa. Unohtumattomaksi sen teki Ilkan opetus, jota kokoonnuimme kuuntelemaan puun alle ihan rannan tuntumassa. Opetus Pietarin kasvamisesta Jeesuksen seuraajaksi sai monet pyyhkimään kyyneleitään. "Rakastatko sinä minua" kolahti kunnolla kohti. Myös Autuuksien vuorella poikettiin ja testattiin kirkon akustiikka laulamalla. Myös

Magdalan rauniot ehdittiin nopeasti vilkaista, mutta pikkuhiljaa alkoi olla kiire syömään ja keikalle. Keikkapaikka oli Nasaretin arabiankielinen Baptistikirkko kaupungin vanhalla puolella. Talo oli yllättävän iso kivirakennus, jossa oli katsomo kahdessa kerroksessa ja kaikua enemmän kuin laki sallii. Varasimme reilusti aikaa rakentamiseen ja sound checkiin, sillä liikkuvia osia oli paljon. Timolla menikin aikaa Jerusalemissa vuokratun PA:n virittämisessä ja muutaman teknisen ongelman ratkaisemisessa. Ruutin Kings Kids -nuoretkin ilmaantuivat paikalle ja biisit saatiin treenattua läpi yhdessä muutamaan kertaan.

Kaikki oli valmista ja kovasti jännitettiin, mitä oli edessä. Minä koin kaiken lisäksi muutaman hikisen hetken varttia ennen keikan alkua, kun alakerran WC:n ovi jämähtikin takalukkoon. Sitä yritettiin riuhtoa auki sekä sisäpuolelta että ulkoa ilman tulosta. Hieman on kiusallinen tilanne kieltämättä, jos kuoronjohtaja jää jumiin vessaan, sitä on vähän

tylsää mennä yleisölle selittämään. Lopulta ei auttanut muu kuin punnertaa itsensä oven yli yläkautta vapauteen...

Meillä ei kenelläkään ollut oikein mitään käsitystä siitä, kuinka paljon tulisi yleisöä paikalle, sillä tällainen konsertti lienee aika uutta tässä maassa. Lopulta uteliasta väkeä valui paikalle kuitenkin lähes 150, joten ei tyhjälle salille tarvinnut soittaa. Hiukan hämmentyneinä väki kuunteli ja seurasi konserttia, mutta ilmeet muuttuivat laulu laululta innostuneemmiksi ja iloisemmiksi. Kyllä 'Afrika u uvu ko' sai jo melkoiset pirskeet liikkeelle, kun vielä Kings kidsitkin innostuivat lähtemään mukaan tanssimaan. 'Jesus is the King' -kappaleessa Syrjälän Markku yllätti meidät kaikki vetämällä kuin konsanaan Bob Marley! Jämsénin Jukka puhui lopussa siitä, että helluntain jälkeen me saimme jokainen ikään kuin kännykän perinteisen puhelimen sijaan, Jumala kuulee meitä missä vaan. Koko ilta päättyi yhteiseen 'Tell the world' -kappaleeseen, jossa nuoret tanssivat nuoruuden innolla. Erityisesti meidän arabiaksi laulamat tekstit herättivät kovasti ihastusta. 'Voi, mikä riemu' -laulu esitettiin neljällä kielellä ja 'Yksi nimi ylitse muiden' kolmella. Painotin kuulijoille kuitenkin, että tämä meidän arabian kieleemme on erityistä "Skandinavian murretta". Ajatus tuntui kovasti naurattavan.

Siinä se oli. Ensimmäinen keikka Pyhällä maalla oli tosiasia. Monet keskustelut käytiin ja kiitokset kuultiin ja kutsut saatiin tulla uudestaan vierailulle. Erityisesti tulkkimme oli ihan poissa nahoistaan ja kertoi, että "ei osannut kuvitellakaan, että tämä näin hyvä olisi..." Keikan jälkeen hoidettiin roudaus ja pientä huikopalaakin muutamatsivat hotkaista ennen kuin paluumatka alkoi. Ihan ongelmitta ei perille selvitty, sillä drusikuskimme painoi kaasua niin vimmatusti, että eksytti saman tien Komosen Timon ajaman pakun, joka yritti epätoivoisesti pysyä perässä.

Onneksi kaikki selvittiin perille, mutta hankalampi oli tilanne noilla Kings Kids -nuorilla, joiden Ruutilta lainaama auto teki lakon jossain tien varressa matkalla Jerusalemiin. Onneksi asia lopulta ratkesi, kun saatiin toinen auto hakemaan heidät kotiin. Tyytyväinen retkue palasi keikalta Ma'aganiin. Eeron kanssa juostiin vielä iltauinnille Genesaretin aaltoihin kuten kunnon kristityn sopiinkin. Vielä illallakin soi korvissa tuo arabian pohjoinen murre: "Haggan adiimun än jätil ighwa mäan färhiina, fäl näbda bit täs bihat..."

Maanantai 2.5.

Aamu oli hiukan pilvinen, mutta lämmin kuitenkin. Alunperin oli ollut tarkoitus kai lähteä liikkeelle jo aamutuimaan, mutta sen verran oli porukka eilisestä keikasta väsynyttä, että lähtöä siirrettiin suosiolla kymmeneen. Kuoron 'putkimiehet' eli valokuvaajat Philippe ja Csaba, jotka heiluivat kaikkialla into piukassa kameroidensa kanssa, käyttivät tietenkin tuonkin ajan hyväkseen. Kun Csabalta kysyin, miten aamu oli alkanut, kuulin, että hän oli ollut jo kukonlaulun aikaan rantakaislikossa lintuja bongaamassa. Suurin lintu oli ollut kuitenkin ollut Philippe, joka oli yllättäen ryynnäämässä juuri siinä samassa kaislikossa...

Sitten olikin aika jättää Ma'agan ja ottaa suunnaksi Kuolleen meren maisemat. Meidän kuskimme ajoi niin liukkaasti kohti etelää, että Qumraniin ehdittäessä oli Timon paku eksytetty taas pahan kerran. Qumranissa pidettiin ruoka- ja ostostauko ja siellä törmäsimme myös tuohon TV7:n ryhmään, joka tuli samalla koneella. Oli myös mukava moikata Heikki Kangasta, joka oli ryhmän oppaana. Kun muut olivat syömässä, Ruut vei minut pikavisiitille katsomaan noita Qumranin kuuluisia raunioita ja luolia. Pitkään en siellä ehtinyt pyörähtää, mutta näin ne lukemattomat altaat, joissa

essealaiset suorittivat rituaalipesujaan. Vilaukselta näin myös niitä luolia, joista kirjakääröt aikanaan löydettiin. Oli sekin merkillinen lahko, joka oli syntynyt vähän kuin protestina temppeleipalveluksen maallistumiselle. Monet epäilevät, että myös Johannes Kastaja olisi kuulunut siihen jengiin, autiomaassahan hänkin asui, tiedä häntä sitten. Ehkä heitä voisi kutsua sen ajan Luther-säätiöksi...?

Qumrania seurasi se odotettu ja suorastaan pakollinen ohjelmanumero eli Kuolleeseen Mereen pulahtaminen. Olipa taas jännä siellä taas kellua lämpimässä vedessä ja sivellä itseään sinisellä mudalla.

Lämpöä oli pitkälti yli 30 astetta, joten sehän pohjoisen väelle kelpasi. Tosin maa oli niin kuuma, että ainakin ensikertalainen Atte-Veikko sai vesirakkulat jalkapohjiin, kun ei muistanut ottaa kenkiä rannalle.

Kuolleelta mereltä jatkoimme tuttuihin maisemiin Ein Gediin, jossa ehdimme vielä näkemään legendaarisen Daavidin lähteen, missä 'Lähde virtaa' -kappale sai syntynsä kuusi vuotta sitten. Se oli upeampi paikka kuin muistinkaan ja kyllä kuorokin haukkoi henkeään niissä paratiisimaisissa maisemissa. Tyytyväinen porukka jatkoi matkaansa kohti etelää ja sai ihailla Kuollutta merta sen toiseen päähän asti ennen kuin aloimme nousta taas takaisin maan pinnalle sieltä 400 metrin syvyydestä. Siellä täällä näkyi karujen vuorten rinteillä yksinäisiä kameleita nyhtämässä kuivuneita ruohonkorsia. Väsyneellä porukalla riitti juttua kameleista ja kameleiden vierestä ja nauru raikui. Yksi illan hauskipia juttuja oli Iriksen vilpitön, mutta hiukan 'blondilta' haiskahtava kysymys: "Mahtaako nämä kamelit olla villejä vai viljeltyjä?" Yksi illan parhaista arvoituksista puolestaan oli varmaan tämä: Mikä on ero kakskyttyräisen kamelin ja kakskyttyräisen kamelin välillä? - No, tietenkin se, että toisella on "kaks kyttyrä" ja toisella "kaks kyttyrä..."

Iloisissa tunnelmissa matka jatkui läpi vuorien kohti seuraavaa yöpaikkaa, Kfar HaNokdimin pientä, beduiinienkistä lomakylää, joka sijaitsi keskellä erämaata suunnilleen Masadan vuoren ja Aradin erämaakaupungin puolella välissä. Jo korkealta vuorelta se näkyi kuin pieni keidas keskellä aavaa ei-mitään. Siellä oli tosiaan meitä odottamassa aivan uskomaton luksus-hötkkelikylä, jonne oli oljista, palmun oksista, laudoista ja matoista rakennettu kymmeniä ja kymmeniä majoja ja telttoja.

Se oli täynnä monenlaisia käytäviä, sokkeloita, joiden keskellä pyöri riikinkukkoja, koiria, kissoja, aaseja ja beduiinien näköistä porukkaa. Jotenkin tuli mieleen ambotalo, mutta isompana ja värikkäämpänä versiona. Kaiken takaa näkyi

ilta-auringossa Masadan jylhä hahmo. Vähitellen jokainen löysi oman romanttisen kämpän, josta sai punkan yötä varten. Ilta oli lämmin kuin linnun maito ja aurinko laski vuorten taa.

Meidän putkimiehet Csaba ja Philippe ehtivät ennen auringon laskua jo tehdä hyökkäyksen läheisen beduiinileirin suuntaan, mutta joutuivat peräytymään, kun ärhäkät koirat kävivät melkein persuuksiin kiinni. Valokuvaaminen on vaarallista, mutta karavaani kulkee ja koirat haukkuu... Ilta-ruoka oli beduiinien tyylistä ja se tarjottiin valtavan kokoisessa teltassa, jossa istuttiin pienissä porukoissa matalien

pöytien ääressä. Ruoka oli todella hyvää ja sitä riitti, nälkäisenä ei tarvinnut kenenkään nukkumaan mennä. Illan päätteeksi saimme naapurin valkoiseen kaapuun pukeutuneelta beduiini-isännältä pienen ja värikkään tarinatuokion beduiinien elämästä keskellä autiomaata.

Turbaanipää kertoi, että hänellä on kolme vaimoa, mutta vielä kuulemma yksi kelpaisi, kun beduiinilla saa olla neljä vaimoa. Siitähän riemu ratkesi, kun hän oli Katjasta valmis tarjoamaan peräti 70 kamelia. Ilmeisesti tämä houkutteleva tarjous ei lopulta osunut hyvään maaperään, kun Katja seuraavana päivänä pitkään harkittuaan kuitenkin ilmestyi bussille matkalaukkunsa kanssa. Heräsi kyllä mieleen, että miten beduiini-isäntä pärjää niiden kolmen anopin kanssa... Illalla naapurimajassa piti meteliä hollantilaisten kristittyjen nuorten ryhmä, joka lauloi hiukan epäviereisesti trumpetin säestyksellä pari tuntia putkeen. Sieltä kuului muuten yllättäen myös meille tuttu 'Finlandia'-hymnikin. Olihan se kyllä kieltämättä vähän absurdi tilanne kuulla keskellä Juudean autiomaata Jean Sibeliusta trumpetin säestyksellä hollanniksi laulettuna! Siitä mekin sitten innostuttiin laulamaan sen verta innokkaasti, että eräs toinen naapurimajan asukki tuli epäkohteliaasti lopettamaan meidän musisoinnin vähän ennen puolta yötä juuri kun oltiin pääsemässä vauhtiin.

Tiistai 3.5.

Autiomaan yö oli täynnä ääniä. Riikinkukon rääkymiset kaikuivat täälläkin ylimpänä, mutta kyllä muitakin kovaäänisiä lintuja riitti kotitarpeiksi ja eiköhän siihen aasit, kamelit ja koiratkin lisänneet sulosointunsa. Korvatulpat auttoivat sen verran, että nukuttua sai. Aamua kohti tuo luonnon tarjoama konsertti kasvoi jo sellaisiin sfääreihin, että päätin nousta ja mennä suihkuun jo ennen seitsemää. Tommi oli jo lähtenyt liikkeelle jo aiemmin, sillä elokuvamogulit Ari ja Jouko olivat aloittaneet musavideon kuvaukset siinä erämaan laidalla. Itsekin kävin seuraamassa, kuinka Erika lauloi autiomaan aamunkajossa 'Siunattu olkoon

Hän, joka tulee Herran nimeen...'

Kolme 'idän viisasta miestä', Jussi, Eero ja tietenkin vuorikiipeilyekspertti Philippe ehtivät aamuhämärässä jo kiivetä läheisen vuoren huipulle, mutta itse Masada olisi kyllä vaatinut monta tuntia enemmän. Aamiainen suuressa teltassa oli runsas ja kun saatiin eilen väliin jäänyt kameliratsastus hoidettua, matka kohti Jerusalemia alkoi. Tämä matka jäi mieleen siitä, että Erika joutui kuvausten jälkeen istumaan bussissa muutaman tunnin ahkerasti netin ääressä, koska

oli pyrkimässä yhteishaussa opiskelemaan Suomessa. Aika erikoiset olivat varmaan tunnelmat tehdä moista keskellä Juudean autiomaata.

Me vaelsimme 'ylös Jerusalemiin' niin kuin meitä edeltäneet sukupolvet ovat aina tehneet, meitä tosin vei bussi ja sen vauhdikas druusikuski. Niin oli miehellä vauhti päällä, että taas Timon paku eksyi yhdessä risteyksessä, vaikka sitä kuinka yritettiin varoa, osansa tosin oli varmaan myös kaupungin ruuhkalla. Lopulta selvisimme Vainojen museoon Jad VaShemiin ja kuoron porukat saivat tehdä hiljaisen kierroksen tuossa ajatuksia herättävässä talossa. Etenkin sieltä pimeästä 'lasten huoneesta' tuntui moni tulevan posket märkinä. Museolta ajelimme sitten legendaariselle suomalaisten rakentamalle kibbutseille JadHaShmonaan, joka toimii nykyään mm. hotellina.

Siellä olikin odottamassa suuri suomalaisesta hirrestä rakennettu sali, jonka akustiikka sai miksaajankin suupieleen pienen hymynkareen, vaikka miksaajan hymyistä ei kyllä aina saa selvää. Kaikki sujuikin jo paljon nopeammin kuin Nasaretissa ja päästiin ajoissa syömään muutaman kilometrin päässä sijaitsevaan Neve Ilan -hotelliin. Ruokapöydät löytyivät helposti, kun tajusi, että pöydissä olevat 'Pastorikkapilgrim' -nimikyltit tarkoittivat juuri meitä. Siitä lähtien Ilkka tunnettiinkin tuolla hebrealaisella nimellään Pastor Ikka Pilgrim.

Kun hotellilta palasimme, oli sali jo tupaten täynnä eri ikäistä kuulijaa lapsista vanhuksiin. Ihmisiä jopa seisoi salin takaosassa, joten kauaksi ei jääty 150 kuulijasta. Kun 'Njalo' sitten rävähti

käyntiin ja marssimme sisään, tunnelma nousi nopeasti kattoon. Keikasta muodostui tavattoman intiimi ja lämminhenkinen tilaisuus muutenkin kuin vain lämpötilan suhteen. Yhteislaulussa 'Kii leo lam' olivat ihmiset jo täysillä mukana ja kun 'Afrika u uvu ko' alkoi, lapset ja nuoret tanssivat isossa piirissä jo toisen laulun aikana. Oman ongelmansa ja samalla huumorinsa toi illan kielipolitiikka, sillä aluksi aloimme suomen kielellä, joka käännettiin hebreaksi, mutta jossain vaiheessa lisäsimme englannin mukaan, kun sen verran kuitenkin oli väkeä, jolta ei taitunut kumpikaan kieli. Siinä kun vähän sekoiltiin kielten kanssa, kyllä välillä riitti nauramista, mutta hyvin siitä selvittiin. Kyllä olikin keikan jälkeen sali täynnä iloisia kasvoja ja ihmiset tuntuivat olevan vilpittömän kiitollisia ja otettuja konsertista. Iloinen, mutta kieltämättä aika väsynyt retkue palasi hotelliin nukkumaan. Tänä yönä taisi soida vuorostaan hebrean kieli: "Ho, eize osher kasher bejahad hogegim anahnu..."

Keskiviikko 4.5.

Keskiviikko alkoi yllättävän viileänä, minkä takia aika moni lähtikin liikkeelle pitkissä housuissa ja jotkut jopa takit

päällä kohti Jerusalemin Vanhaa kaupunkia. Tämä päivä oli meille vapaa, joten oli aikaa vähän kierrellä pyhillä paikoilla ja fiilistellä basaarien melussa. Ensin vierailimme Getsemanessa ja sen jälkeen laskeuduimme paikalle, jonka raamatullinen nimi oli 'Lithostroton'. Sieltä löytyi vanhaa katukivetystä, joka todennäköisesti kuului Pilatuksen linnan pihalle eli paikkaan, jossa Jeesus tuomittiin. Ilkka piti siellä taas yhden lyhyen, mutta koskettavan raamattuopetuksen. Siitä jatkettiin Itkumuurin kautta puutarhahaudalle, jossa nautimme yhdessä ehtoollista

muutamien laulujen kera. Monelle se tuntui olevan hyvin vahva ja pyhä hetki, joka sai kyynelleet virtaamaan poskilla. Luulen, että erityisesti se jäi mieleen Harjulan Johannalle, jonka 50-vuotisjuhlaa saatiin samalla viettää.

Päivän teki erikoiseksi myös se, että muutamassa kohtaa matkan varrella pääsimme filmitähdiksi, sillä pysähdyimme kuvaamaan otoksia 'Siunattu olkoon' -musavideota varten. Koivulahden Ari ohjaili meitä kuin Spielberg konsanaan ja Teräksen jouko kuvasi. Käytännössä se tapahtui niin, että minä työnsin kuulokkeet korviin, pistin iPadin pyörimään, tartuin kitaraan ja soitin taustanauhan kanssa niin, että kuoro

pystyi laulamaan huulisynkassa musiikin kanssa. Temppelevuoren lähellä innostuttiin turistien keskellä laulamaan muitakin lauluja, jolloin muutamalta ohikulkijalta saatiin hattuun vähän soittopalkkaakin niin kuin oikeat katusoittajat konsanaan.

Illalla pysähdyttiin vielä JadHaShmonaan ottamaan viimeiset otokset videota varten illan jo hämärtäessä. Siellä tehtiin muuten mahtava uusi innovaatio, joka mahdollisti sen, että pystyin säestämään kuoroa seisten ja samalla kuuntelemaan taustoja: Työnnä iPad housuihin ja musa soimaan!! Illalla vielä hetki istuttiin yhdessä jakaen 'helmiä', joita päivän aikana oli mukaan tarttunut. Erityisen koskettava oli meidän joukkoomme liittyneen Takalan Outin miehen, Mikon puheenvuoro. Hän kertoi kyynelten kanssa muistoja EtCeteran alkuvaiheista ja siitä, miten se oli muuttanut hänen elämänsä. Hän ihmetteli myös sitä muutosta, jonka oli kuorossa kokenut tapahtuneen vuosien aikana. Hyvillä mielin painuimme pehkuihin.

Torstai 5.5.

Mahtoivatko muutamat kuoron naisista nukkua montaakaan silmäystä, kun tätä torstaipäivää ajattelivat, sillä meillä oli edessä kahlaaminen läpi Hiskian kuuluisan vesitunnelin. Kun Ilkka ja Ruut sitä sitä illalla innoissaan kuvailivat, siitä tuntui kasvavan monen mielikuvituksessa jonkunlainen kammottavan märkä ja pimeä luolasto, jossa oli vettä kainaloihin asti ja jossa rottia kuhisi kuin Indiana Jones- leffoissa konsanaan. Nauroinkin, että 'Hiskian tunnelista' taisi tulla nyt oikea 'tuskien himmeli'. Sinne Daavidin kaupungin maisemiin kuitenkin ajelimme ja kuulimme Jerusalemin alkuvaiheista. Suurin osa väestä uskaltautui myös tuohon pelottavaan tunneliin, joka osoittautuikin tosi kivaksi

kävelyksi matalassa vedessä. Juttu ja nauru siellä raikui ja vähän yritimme laulaakin. Tosi iloisia naamoja tunnelin toisesta päästä tulikin ulos ja moni kehui sitä varsinaiseksi huippuelämykseksi.

Siiloan lammikon tienoot ehdimme vielä katsella ja kohta osa jatkoi syömään hotellille, kun taas toiset jäivät vielä Jerusalemin basaareihin ja kauppoihin ostoksille. Itsekin jäin kaupunkiin ja kävin vielä katsomassa ja koskemassakin tuota ikivanhaa ltkumuuria. Kyllä siellä monenlaista näytelmää nähtiin senkin vartin aikana, kun siellä seisoskelin. Mustakaavut huojuivat korkkiruuvipulisongit heiluen rukouksiaan, eräs mies istui ja lauloi tosi kauniisti silmät kiinni jotain ikivanhaa melodiaa, isä ja poika itkivät toistensa kaulassa ja joku suorastaan halasi noita vanhoja kiviä silmät kiinni. Kyllä siinä oikein aisti sellaisen valtavan kaipuun Jumalan luo. Kuinka heidätkin voisi saada ymmärtämään, että Messias on jo tullut!?

Pikkuhiljaa lähdimme sieltä sitten lompsimaan kohti Jaffa-kadun varrella sijaitsevaa Pavillon- teatteria. Kummasti kaupunki muuttui yhtäkkiä, kun päästiin uudelle puolelle. Kadut ja talot olivat siistejä, ja tunnelma samalla kuitenkin tosi rento. Pavillon oli suuren kerrostalon sisään rakennettu moderni ja tyylikäs, ehkä noin 500 hengen konserttisali, jossa akustiikka tuntui tosi hyvältä. Miksaajan hymynkare leveni eilisestä taas parin piirun verran. Rakentamiset ja sound checkit hoidettiin aikalailla nopeasti niin että porukalla oli aikaa käydä vielä ulkona falafelinsa syömässä. Mukava oli nähdä paikalla myös suomalainen Veikko Nuoraho, joka toimii pastorina tässä suuressa helluntaiseurakunnassa. Sivutyönään hän pitää äänentoistofirmaa, josta mekin nämä laitteet saatiin. Veikko oli aikanaan mukana vuonna 1984 Liekit-musikaalissa, jonka äänentoiston hän huolehti ihan nuorena kaverina. Taas yksi ympyrä sulkeutui.

Kun keikka-aika lähestyi, hiukan alkoi huolettaa se, että sali pysyi yhä yllättävän tyhjänä. Kun viittä vaille seitsemän vilkaisin saliin, yleisöä oli paikalla vain muutamia kymmeniä sekä tietenkin Kings Kids -lapset, jotka juosta vilistivät ympäri salia. Liekö mainostus sitten mennyt vähän pieleen tai tämä maa yksinkertaisesti on kovaa maata evankeliumille? Kun keikka päpähti käyntiin joskus varttia yli, oli paikalla sentään vajaat 100 ihmistä, mikä ei tähän tilaan ollut kovin paljon, mutta olipa kuitenkin parempi kuin tyhjä sali. Ihan mahtava keikka siitä saatiin, Kings Kidsit tanssivat ja lauloivat hellyttävän ihanasti ja soundit olivat ihan viimeisen päälle. Tuntui, että tuo vähälukuinen yleisö oli ihan pätkinään konsertin jälkeen.

Erityisesti jäi mieleen sivuparvella alusta loppuun istunut nuori ortodoksinuoralaalainen mies mustassa kauhtanassaan, mustassa hatussaan ja tutut hiuskiehkurat ohimoilta roikkuen. Kaveri oli silmin nähden innoissaan ja taputti lauluissa mukana ihan täpöllä. Vielä jälkikäteen hän jäi kiittelemään illasta ja jutteli Jämsénin Jukan ja monen muun kanssa. Ehkä tämä ilta oli erityisesti juuri häntä varten, sen vain Jumala tietää. Hän ei suinkaan ollut ainoa konsertista innostunut, sillä niin paljon tuli ihastunutta palautetta ja juttua riitti. Erityisesti oli hauska nähdä paikalla Ruutin vanhin tytär Ruhama, joka itsekin on taitava laulaja. Tässä kohtaa pitää

tunnustaa yksi juttu, mikä itseäni on häirinnyt monta päivää, vaikka moni kuorosta ei sitä edes varmaan huomannut. Tyhmyyksissäni puraisin pari päivää sitten taatelin kiveä niin varomattomasti, että hampaasta lähti pinnoite pois. Voi että harmitti, kun hymy oli kuin merirosvolla. Yritin salaa saada sitä hammasta kiinnitettyä takaisin edes keikkojen ajaksi ensin hammastahnalla, sitten sekä paperiliimalla että paikallisella erikeepeerillä, mutta nämä viritykset eivät pysyneet tuntiakaan. Tänään löysin sitten pienen putkilon oikein jymäkkää superliimaa ja sillä sain koko konsertin hoidettua ilman, että tarvitsi pelätä hampaan putoamista. Kyllä kuoronjohtajan työ on haastavampaa kuin moni luuleekaan, hampaatkin pysyy suussa vain liimalla...

Tyytyväisiä oltiin, vaikka tuo yleisön vähyys kyllä ihmetytti erityisesti sen takia, että tässä talossa kokoontui yksi Jerusalemin suurimmista evankelisista seurakunnista, jonka toiminnassa oli 800 ihmistä. Olisi nyt luullut sieltä tulevan väkeä. Samaa ihmetteli yksi tuon seurakunnan pastoreistakin. Toisaalta on se niinkin, että yksikin ihminen on tärkeä ja paikalle tulee ne, jotka Jumala lähettää. Väsynyt porukka suuntasi viimeistä kertaa kohti hotellia. Huomenna on viimeinen päivä ja viimeinen keikka Betlehemissä Jeesuksen syntymäkylässä.

Perjantai 6.5.

Viimeinen päivä Israelissa valkeni pilvisenä ja viileänä. Aikaa oli jätetty aamutoimille ja pakkaamiselle aina kello kymmeneen saakka. Viimeisen kerran lähdimme liikkeelle ja tällä kertaa suunta oli kohti Beetlehemiä Palestiinan puolelle. Ei voinut olla huomaamatta, että kylät muuttuivat rähjäisemmiksi ja likaisemmiksi. Saimme täällä kuitenkin tutustua sellaiseen todellisuuteen ja ihmisiin, joita normaali turisti ei näe.

Kuuntelimme hiljaa, kun Ruut kertoi eräästä Kings Kids -nuoresta, nimeltään Nabil. Tämä nuori mies tuli muslimitaukustaisesta perheestä, mutta hänen vanhempansa olivat kääntyneet kristityiksi. Se tietenkin leimasi myös lapset eikä se heidänkään elämäänsä tässä ympäristössä tehnyt helpoksi. Kings Kids -ryhmästä tuli Nabilille todellinen henkireikä ja samalla hänestä kasvoi yksi ryhmän kantavista persoonista, iloinen ja karismaattinen nuori mies, joka toi myös uskonsa rohkeasti esiin.

Hän kävi monta kertaa myös Suomessa esiintymässä ryhmän mukana. Hänet tunnettiin laajalti myös täällä omassa kylässään eikä sitä kaikki katsoneet hyvällä. Niin tuli se päivä loppukesästä 2014, kun silloin 24-vuotias Nabil löydettiin omasta huoneestaan hirtettynä ja kädet selän taakse sidottuina. Hän oli maksanut uskostaan kovimman mahdollisen hinnan.

Jotenkin alkoi ymmärtää paremmin tätä Lähi-idän todellisuutta ja myös islamin luonnetta. Senkin tajusi, kuinka tärkeää ja ainutlaatuista työtä myös Kings Kids -järjestö täällä tekee. Kun pimeys on syvää, pienikin liekki näkyy, mutta liekinä oleminen vaatii rohkeutta. Toivottavasti meidänkin vierailumme tuo sitä tänne edes vähän ja toivottavasti heidän rohkeutensa tarttuu myös meihin edes vähän!

Saimme uuden oppaan, kun Beit Jalan kylässä bussiin hyppäsi nuorehko mies, joka kertoi nimekseen Paul Calvert. Hän oli tehnyt täällä lähetystyötä jo 15 vuoden ajan tehden mm. evankelioivia radio-ohjelmia ja auttaen myös Ruutia Kings Kids -työssä tuomalla yhteisiin kokoontumisiin palestiinalaisnuoria. Meidän ensimmäinen pysähdyspaikkamme oli pieni kehitysvammaisten työpiste, jota johtivat hollantilaiset lähetystyöntekijät. Siellä oli nytkin vammaisia poikia tekemässä puutöitä, joita oli pöydillä myynnissä. Yhtä pöytää siellä piti keski-ikäinen hiljaisen oloinen nainen, jolla oli mustat, surulliset silmät. Hän osoittautui Ruutin

mainitseman Nabilin äidiksi. Pöydällä oli monenlaisia käsitöitä, joita tuo yksinhuoltajaäiti oli tehnyt, jotta perhe saisi leipää. Kun lopuksi lauloimme talon väelle 'Lord, remember me' -laulun, kyyneleet valuivat kovia kokeneen naisen poskilla.

Jatkoimme matkaa ja pysähdyimme erään sokean kristityn vanhan naisen asunnolle. Se oli vaatimatonta yhden huoneen asunto, jonka edessä oli pieni katos. Hän oli muslimitaustainen myös ja sokeutunut ihan pikkytyttönä. Hoitolaitoksessa hän oli kuullut Jeesuksesta ja tullut uskoon, minkä vuoksi kaikki sukulaiset olivat hänet hylänneet. Valoisampaa ihmistä saa kuitenkin etsiä. Hän kertoi hymyillen hyvällä englannin kielellä olevansa onnellinen Jeesuksen kanssa ja kertoi mielilaulukseen 'I have decided to follow Jesus'. Se me laulettiin vielä yhdessä ennen lähtöä. Aivan ihana ihminen ja ajatuksia herättävä kohtaaminen kerrassaan.

Viimeiseksi ajelimme Betlehemin 'House of Hope' -nimiseen sokeain kouluun, jonka oli perustanut eräs paikallinen kristitty sokea nainen 1960-luvun alussa. Työ oli jatkunut tähän asti uskon varassa ja tänään siellä oli sokeiden lisäksi myös vammaisia nuoria. Koskettavin hetki oli, kun kaksi nuorta sokeaa poikaa lauloi meille suurella tunteella pari laulua. Täällä saimme myös ruokaa, jonka jokainen sai maksaa omantunnon mukaan.

Näiden kohtaamisten jälkeen mielteliäs porukka saapui 'Talita kumi' -nimiseen saksalaisten luterilaisten perustamaan kouluun, joka sijaitsi korkean mäen päällä. Tästä koulusta oli tullut Kings Kids -työlle tärkeä tukikohta, sillä tämä on sellaisella alueella, että täällä voivat kokoontua yhdessä sekä juutalaiset nuoret että palestiinalaiset. Meille tarjottu sali oli kuitenkin varsinainen kaikukoppi, jossa konsertti oli täysi mahdollisuus ainakin bändin kanssa. Onneksi koulussa oli kaunis puistomainen sisäpiha, josta tulisi erinomainen konserttipaikka.

Kävimme koulun rehtorin kanssa keskustelemassa asiasta ja hän lupasi, että voisimme siellä konsertin pitää. Tuoleja hän ei ensin sinne luvannut, mutta kun lupasimme kantaa ne itse sinne ja takaisin, tuolitkin saatiin. Ulkoilmakeikan ainoa miinuspuoli oli aika viileä ilma, mutta sadetta ei ollut kuitenkaan luvassa ja kun takin piti päällä, ei päässyt palelemaan liikaa. Siitä alkoikin sitten innokas rakentaminen, kun lopulta eksynyt pakun kuskikin vihdoinkin saatiin paikalle. Kun keikka sitten alkoi lähes puoli tuntia myöhässä, väkeä ei täälläkään ollut niin paljon kuin odotimme, mutta sellaiset 60 ihmistä kuitenkin. Ihan helppoa ei näköjään täällä ole ihmisiä konserttiin saada. Koulussa oli kyllä

meneillään jonkinlainen rauhanseminaari, jossa oli varmaan toista sataa ihmistä. He katselivat siellä jotain

poliittissävyyistä filmiä, mutta jokunen sieltäkin hetkeksi tuli kuuntelemaan ja muutamat muut seurasivat sivusta ulkona tupakalla käydessään.

Tämän keikan ehkä paras juttu oli kuitenkin se, että koko konsertin ajan oli kymmeniä uteliaita päitä ikkunoissa kuuntelemassa ja kurkkimassa. Mieleen jäi muutama huivipäinen muslimityttö, jotka kuuntelivat meitä lähes tauotta, vaikka joku mies kävi välillä heitä kieltämässä ja ikkunoita sulkemassa. Kiva oli nähdä myös niitä sokeain koulun poikia paikalla useita ja kyllä siellä se vanha nainenkin istui lempeästi hymyillen. Hieno keikka siitä saatiin, tunnelma oli tiivis ja soundit hyvät.

Olisihan minun sekin pitänyt arvata, että kuoro jossain kohtaa tekee jonkun jäynän, mutta kyllä ne mokomat onnistuivat taas yllättämään. 'Afrika' -biisin lopussa bändi yhtäkkiä lopetti soiton ja kuoro jämähäti liikkumatta paikalleen, vain minä jäin yksin soittamaan. Vasta kun minä sain yksin hoidettua biisin loppuun, bändi jatkoi niinkuin ei mitään olisi tapahtunut...

Keikan lopussa erityisesti laulu 'Alpha and Omega' tuntui koskettavan monia, myös Puhakka kertoi sen menneen lujaa läpi sielun. Eräskin suomalainen nainen valahti laulun aikana maahan polvilleen ja pysyi siinä pitkään. Kings Kids -nuoret tanssivat upeasti taas ja tuntui, että merkillinen yhteys oli viikon aikana syntynyt meidän kaukaisten suomalaisten ja näiden Lähi-idän nuorten kanssa. Lopussa meistä jokainen sai vielä lahjaksi Kings Kids -paidan muistoksi tästä ihmeellisestä viikosta. Sitten seurasi viimeinen roudaus, viimeiset halaukset ja hyvästelyt ja kuoro hyppäsi vielä kerran bussiin.

Suunta oli tietenkin Tel Aviv ja Ben Gurionin kenttä, vain pienen ruokatauon pidimme matkan varrella. Ruokailun loppuksi lahjoitimme Ruutille kiitokseksi EtCetera -paidan ja lauloimme -minkäs muun kuin vanhan, tutun 'Ruutin laulun' pienin asiaan sopivin muutoksin tyyliin "...loppuun asti tunnelissa kuljen..." Lentokentällä tuli taas vastaan nuo kaksi muuta turistiryhmää, jotka tapasimme Seutulassa viikko sitten. Hyvät matkat oli muillakin kuulemma olleet, mutta luulen, ettei kuitenkaan ihan tällaista kuin meidän Pastor Ikka Pilgrimien johtamalla matkalla. Lentokoneeseen pääsimme yllättävän helposti, lopulta mukaan pääsi jopa Eerokin, jolle tuli vähän ongelmia, kun epäystävälliset virkailijat eivät antaneet salakuljettua veistä koneeseen...

Tätä matkaa joudumme jokainen varmaan sulattelemaan pitkään. Jotain muuttui varmaan ihan jokaisessa. Ihan tavallisetkin turistimatkat Pyhään maahan voivat olla vaikuttavia elämyksiä, mutta kun tällä matkalla saimme kokea kaiken lisäksi Ilkan opetukset, yhteiset konsertit, ainutlaatuiset kohtaamiset sekä saimme tutustua Ruutiin ja hänen mahtaviin nuoriinsa, pää on kyllä pyörällä jokaisella. Uskon, että Jumala teki työtään sekä meissä, että meidän kuulijoissamme. Yleisömäärät konserteissa eivät olleet massiivisia, mutta saimme kuitenkin laulaa viikon aikana noin 400-500 ihmiselle, joista jokainen voi olla alku jollekin uudelle. Tajusimme konkreettisesti, mitä Jeesuksen seuraaminen voi merkitä ja toisaalta sen, että Jeesus on se ainoa toivo täälläkin, missä viha iskostetaan jo lasten sydämiin.

Vain jos sydämessä on rauha, voi rauha tulla ihmistenkin välille! Joka paikassa tuli kutsu tulla uudelleen ja jos Herra suo, voihan sekin tapahtua. Todorabaa, Israel! "Jesh shem ehad meal kol hashar shem ehad vehu hanitsi..."

Pekka Simojoki

kuvat: Philippe Gueissaz, Jussi Ropo